

Passend onderwijs kan alleen met steun voor leraar

Jeanet Meijs heeft een doorslaggevend argument tegen zorgleerlingen in het reguliere onderwijs. Ze wijst erop dat de leerkrachten deze leerlingen er niet bij kunnen hebben, want ze zijn al zwaar overbelast. Een serieus argument, want zorgleerlingen hebben allemaal veel aandacht en toewijding nodig van hun leraren. Dat geldt trouwens ook voor risicoleerlingen, pestkoppen en gepeste kinderen, achterstandsleerlingen, leerlingen uit ‘andere’ culturen, etc. Zonder goede voorbereiding en effectieve ondersteuning zullen de leraren er niet in slagen om hun zorgleerlingen de nuttige kennis bij te brengen die zij nodig hebben in onze samenleving. Het is wat anders om, zoals Meijs wil, de kinderen met een vlekje buiten het reguliere onderwijs te plaatsen. Internationaal onderzoek bevestigt dat voor 80 procent of meer van de zorgleerlingen ‘regulier onderwijs’ kan en dat het beter is dan ‘speciaal onderwijs’. Ze leren er meer en hebben ‘gewone’ kansen in het voortgezet onderwijs, op de arbeidsmarkt en in de samenleving, net als de ‘normale’ leerlingen. Voorwaarde is wel weer: goede voorbereiding en ondersteuning van de leerkrachten, de kinderen en de scholen – tot persoonlijke assistenten in de klas aan toe. Het bewijs wordt met name geleverd in Canada, Italië en Schotland. Ertegenover staat het ook bewezen beperkte perspectief van leerlingen in het speciaal onderwijs in ons land. Hun perspectief is op korte termijn prima, omdat er op de speciale scholen met grote toewijding gewerkt wordt met de daarheen gestuurde leerlingen. Op langere termijn is het perspectief wel dat van de levenslange handicap, de Wajong en de Wet op de sociale werkvoorziening (als daar al werk is). Dat is geen lonkend perspectief, althans niet voor de meeste zorgkinderen. Het passende onderwijs dat staatssecretaris Dijkzema heeft voorgesteld, kan de zorgleerlingen in de gewone klassen Beter Onderwijs bieden. Het is te hopen dat er daarbij voldoende gedaan gaat worden aan de ondersteuning van de leerkrachten, want anders loopt de hele exercitie dood.

Dr. George Muskens

Lepelstraat, sloot onlangs een Europese evaluatie af over zorgleerlingen en risicoleerlingen in de klas

Marcia Luyten helpt het debat niet bepaald

In haar artikel over ontwikkelingshulp laat Marcia Luyten zich leiden tot drie generaliseringen, die het debat over hulp niet ten goede komen (*Opinie & Debat*, 28 november).

Ten eerste generaliseert Luyten over Afrika, waarbij zij voorbij gaat aan de successen in landen als

Ghana, Oeganda, en Rwanda, en over het aantal kinderen dat nu naar school gaat en wordt ingeënt. De vraag naar effectiviteit van hulp zou zich moeten richten op de redenen van succes en falen.

Ten tweede besteedt Luyten geen aandacht aan wie de hulpindustrie nu eigenlijk vormen. De enige verwijzing is naar NGO's, die nu onder druk staan in Nederland, maar slechts 10 tot 15 procent van de totale hulp geven. Luyten stelt dat de industrie geen aandacht heeft voor problemen van corruptie en wanbeleid; zij gaat daarbij voorbij aan het feit dat veel hulp erop is gericht corruptie te bestrijden. Ten slotte gaat Luyten ervan uit dat armoedebestrijding de enige doelstelling van hulp is. Dit is allerminst waar. Politieke belangen blijven centraal staan. De oorlog tegen het terrorisme is de afgelopen jaren steeds belangrijker geworden in de verdeling van hulp. Een beoordeling van hulp moet met een maatstaf gebeuren die er rekening mee houdt dat hulp gegeven wordt om uiteenlopende redenen.

Arjan de Haan

Den Haag, auteur *How the Aid Industry Works*

Het zelfbeschikkingsrecht bestaat niet in Nederland

In NRC Handelsblad van 13 november trok het hoofdredactioneel commentaar 'Gruwelijke keuzes' onze aandacht. Blijkbaar denkt de redactie dat het zelfbeschikkingsrecht bestaat in Nederland. Wij willen dan verwijzen naar het artikel 'De arts hoeft niet per se het laatste woord te hebben' in de krant van 30 mei 2009, waaruit duidelijk de conclusie getrokken kan worden dat zelfs iemand die aan alle criteria voldoet geen hulp kan vinden om waardig afscheid te nemen. Daarom lijkt het wellicht nuttig dat er een site bestaat waarop mensen zien welke middelen gebruikt kunnen worden. Maar wanneer daarvan gebruik wordt gemaakt, zal die persoon in alle eenzaamheid afscheid moeten nemen, iets waar wij zeker niet voor kiezen.

In het commentaar wordt ook gesteld dat het voorkomen van zelfdoding altijd beter is, dat preventie prioriteit moet hebben en dat de grens tussen informeren en propageren dun is. Dat bestrijden wij op grond van onze ervaring. Wij vinden, in het kader van het zelfbeschikkingsrecht, dat mensen uiteindelijk hun eigen keuzen moeten kunnen maken, daar zelf verantwoordelijk voor zijn en dat binnen de regelgeving mensen hulp moeten krijgen en niet zelf hoeven te zoeken naar middelen, dan wel op een gruwelijke wijze hun leven moeten beëindigen. Bovendien zijn wij het eens met het standpunt van de KNMG die tegen een verwijsplicht is, omdat dat in strijd is met het zelfbeschikkingsrecht. Niet de subjectieve begrippen als ondraaglijk lijden en een uitzichtloze situatie behoren in regelgeving te domineren, maar een zorgvuldige stervenshulp op basis van het zelfbeschikkingsrecht.

Marianne Wits

Voorburg

Gerard Schellekens

Maastricht

Denk ook aan relatie kerk-moskee bij islamonderzoek

Thijl Sunier noemt drie volgens hem verwaarloosde terreinen van islamonderzoek in Nederland: islambeleving van jongeren, islam en dagelijks leven, en nieuwe vormen van leiderschap (Opiniepagina, 24 november). Ik zou daar nog twee terreinen aan toe willen voegen.

Alle ongeveer 450 moskeeën in Nederland hebben kerkelijke burens. Mij zijn slechts enkele kleine

studies bekend die de interactie kerk-moskee in kaart hebben gebracht. Het is van maatschappelijk belang als moslims zich in een bepaalde stad of dorp door christenen geaccepteerd weten. Het lijkt mij wenselijk wanneer er een brede godsdienstsociologische studie zou worden opgezet naar de relaties tussen beide geloofsgemeenschappen. Daarbij moet zeker ook onderzocht worden waarom die contacten in de ene plaats wel lukken en in de andere niet.

Dit sociologisch onderzoek zou moeten worden uitgebreid met een theologisch onderzoek naar de wederzijdse theologische opvattingen over elkaars godsdiensten. Islamofobie heeft vaak christelijke wortels. Anti-westerse opvattingen onder moslims hebben vaak hun oorsprong in negatieve uitspraken over joden en christenen in de Koran. In 1987 is de islamcommissie van de gezamenlijke kerken in Europa begonnen met een project om de islamstudie van alle theologische opleidingen te verbeteren onder meer door ook gebruik te maken van moslimdocenten. Dit project is in 2009 nieuw leven ingeblazen.

Wat islamstudie betreft heeft de christelijke theologie oude papieren. In de 8ste eeuw verscheen de eerste theologische studie over de islam in Damascus. In de 11de eeuw verscheen de eerste studie over islamitische theologie in de westerse kerk. Ook moslimtheologen hebben al eeuwenlang over het christendom geschreven. De Europese islamstudie heeft zich terecht bevrijd van theologische controle. Maar de christelijke theologische reflectie over de islam blijft een academische opdracht, voor het belang waarvan seculiere islamologen vaak geen oog hebben.

Dr. Jan Slomp

Predikant / islamoloog, oud-voorzitter van de islamcommissie van de Conferentie van Europese Kerken en de Raad van Rooms-Katholieke Bisschoppenconferenties.

Wat betekent Verhagens oproep in de praktijk?

In NRC Handelsblad woedt sinds vorige week een debat tussen minister Verhagen, oud-premier Ruud Lubbers en zijn 'Bende van Vier' en Martijn van Dam, Kamerlid namens de PvdA over de vraag of Nederland gidsland kan zijn op het gebied van nucleaire ontwapening.

Verhagen is blij met de steun van de vier Ministers van Staat, maar juist op de vraag wat hun oproep in de praktijk betekent voor Nederland zelf, geeft hij niet thuis. Lubbers cs. zijn daarover wel duidelijk. Zij pleiten voor beëindiging van de nucleaire taken en het vertrek van de Amerikaanse tactische kernwapens in Europa.

In een brief die IKV Pax Christi deze week van de minister ontving, beklemtoont hij tot driemaal toe hoe belangrijk hij het vindt dat Nederland in de NAVO samen optrekt met Duitsland. De herziening van het Strategisch Concept biedt „de mogelijkheid om historische stappen te zetten die uiteindelijk zouden moeten leiden tot algehele kernontwapening, niet alleen in Europa maar in de hele wereld”. In Duitsland vreest men dat Westerswelle in de NAVO vastloopt door het zwijgen van bondgenoten zoals Nederland.

Als Verhagens inzet in de NAVO, net als die van Duitsland, gericht is op het vertrek van de resterende Amerikaanse kernwapens, wil hij dat dan net als Duitsland openlijk zeggen? Juist ook met het oog op het slagen van de NPV-toetsing? Tot dusver is zijn antwoord daarop nee. Verhagen kan pas werkelijk de steun van Lubbers en de zijnen claimen als dit ja wordt.

Jan Gruiters

Directeur IKV Pax Christi

Wat is er nou tegen een minarettenverbod?

Ik begrijp de consternatie over het Zwitserse minarettenverbod niet. Het zou tegen de vrijheid van meningsuiting ingaan, of tegen de vrijheid van religie. Maar het uitspreken van je mening of het in vrijheid kunnen belijden van je geloof is iets anders dan het bouwen van imposante gebouwen die architectonisch en cultureel vreemd zijn aan de Europese samenleving.

Een minarettenverbod schept duidelijkheid voor autochtonen en voor moslims. Het doet niets af aan de vrijheid van religie, maar neemt wel de angst onder niet-moslims weg dat hun omgeving 'islamiseert'. Het lijkt me daarom een adequaat middel dat gunstig uitwerkt voor de integratie. Nederlandse politici spreken hun ongenoegen uit over het referendum in Zwitserland, maar zouden zij zelf naast een moskee met minaretten willen wonen? De vraag stellen is haar beantwoorden.

Wessel Dikker Hupkes

Brussel